

Javítókulcs
MAGYAR NYELVI FELADATOK
8. évfolyamosok számára
AMNy1

A javítókulcsban feltüntetett válaszokra a megadott pontszámok adhatók. A pontszámok részekre bontása csak ott lehetséges, ahol erre külön utalás van.

A helyesírási és/vagy másolási hibákat javítjuk, de csak akkor vonunk le értük pontot, ha arra a javítókulcsban külön utasítás van.

1. a) magas: béke, bökö, böki, böké *1 pont*
 mély: baka, boka, bukó, bakó
 vegyes: bika, baki, béka, buké, böké, büké
 A pont akkor adható meg, ha mindhárom csoportban legalább egy helyes megoldás van, és nincs helytelen.
 Más megoldás csak akkor fogadható el, ha az egynyelvű magyar szótárral igazolható.
- b) Mozgássérülteknek (fenntartott hely) *vagy* kerekesszékeseknek *vagy* kerekesszékes parkoló *vagy* kerekesszékeseknek fenntartott hely *vagy* akadálymentesített hely *1 pont*
A kerekesszék kifejezés önmagában nem fogadható el.
 lift *vagy* felvonó *vagy* páternosztér
 információ *vagy* felvilágosítás
 Minden, tartalmilag helyes választ el kell fogadni.
 A pont akkor adható meg, ha mindhárom válasz helyes.
2. a) aláhúzva: musztasz, iningi *1 pont*
 A válasz csak akkor fogadható el, ha mind a két szót jelölte a tanuló, és mást nem.
- b) nem *1 pont*
 A válasz csak akkor fogadható el, ha a *nem* szót leírta a tanuló, és mást nem írt mellé.
- c) indulatszó: jaman *1 pont*
 határozószó: lünlel
 A válasz csak akkor fogadható el, ha mindkét eleme helyes, és helytelen válasz nem szerepel a pontsorokon.
3. a) A) barátok, közeli ismerősök között, amikor valaki nem kapta meg az elvárt segítséget *2 pont*
 B) hivatalban, orvosi rendelőben a várakozókhöz szóló mondat
 C) díjkiosztáskor, eredményhirdetésnél a műsorvezető (díjátadó) kérése a közönséghez
 Minden, a kommunikációs helyzethez illő, tartalmas válasz elfogadható, amennyiben helyes utalás van a személyekre (kik?) és a helyzetre/helyszínre. Amennyiben a két válasz-elem (1. személyek, 2. helyzet/helyszín) közül az egyik hiányzik, a választ nem lehet elfogadni.
 3 helyes válasz: *2 pont*
 2 helyes válasz: *1 pont*
 0–1 helyes válasz: *0 pont*
- b) Aláhúzva: átverték, tők gáz, kiborult, lelépett, irtó, bírom *3 pont*
 A javítások sorrendben:
átverték: becsapták
tők gáz: nagy baj (tragédia)
kiborult: elkeseredett
lelépett: elmenekült
irtó: nagyon, kifejezetten
bírom: szeretem (kedvelem)
 Csak a fent megadott 6 kifejezés javítása fogadható el.
 A megadott javítások mellett a tartalmilag és stilisztikailag is helytálló egyéb válasz is elfogadható.

Az aláhúzás önmagában nem ér pontot, csak ha a javítás is helyes. Ha a javítás helyes, de az aláhúzás hiányzik, a pont megadható.

A válasz csak akkor fogadható el, ha egy-egy pontsoron csak 1–1 (a helyes) válasz szerepel.

A javítások sorrendje tetszőleges lehet.

6 helyes válasz: 3 pont

5 helyes válasz: 2 pont

4 helyes válasz: 1 pont

0–3 helyes válasz: 0 pont

4. a) szebből 1 pont
 b) meggyel 1 pont
 c) Kossuthhoz 1 pont
 d) Bernadettól 1 pont
 e) Papp-pal 1 pont
 f) ahhoz 1 pont
5. a) kitessékelték *vagy* elküldték stb. 1 pont
 b) felkerekedik *vagy* elmegy *vagy* elköltözik stb. 1 pont
 c) kényeztetik *vagy* babusgatják stb. 1 pont
 Bármely más, tartalmilag helytálló válasz, a megadott válaszok szinonimája elfogadható.
 Csak egyszavas válaszok fogadhatók el.
 A válaszok csak akkor fogadhatók el, ha a helyes válasz mellett helytelen nem szerepel.
6. a) társukat ismerik 1 pont
 b) évszázadok óta élnek 1 pont
 c) népes családokban *vagy* legfontosabb jellegzetességük *vagy* azonosító jellegzetességük *vagy* alkotta mintázata 1 pont
 d) testük mintázata 1 pont
 A válaszok csak akkor fogadhatók el, ha a pontsoron a helyes válasz mellett nem szerepel helytelen.
7. a) A *követ* szóalak egyben szótő is: A, C (=1 pont) 3 pont
 A *követ* szó a mondat alánya: A (=1 pont)
 A *követ* szó főnév: A, B (=1 pont)
 A válaszok csak akkor fogadhatók el, ha a helyes válasz(ok) mellett nem szerepel helytelen.
 A helyes válaszok soronként 1 pontot érnek.
 Az első és a harmadik válasz esetében a pont csak akkor adható meg, ha a válasz mindkét eleme helyes.
- b) aláhúzva (és más nem): azonos alakú 1 pont
 Csak a pontos válaszok fogadhatók el.
8. a) Szalay Gáborral 1 pont
 Solymáron *vagy* a helyszínen *vagy* a várban *vagy* a várnál
 A pont csak akkor adható meg, ha a válasz mindkét eleme helyes, és nem szerepel helytelen.
- b) A helyes válaszok sorrendben: 3 pont
utóbbinak: II. Ulászló
ekkoriban: a reneszánsz korban *vagy* II. Ulászló uralkodása alatt
az: a vár tulajdonosa *vagy* birtokosa *vagy* az, aki a várat birtokolta
 Minden pontos válasz 1 pont

- c) a török felégette, védhetetlen volt a löfegyverek korában, építkezésekhez hordták el a köveit 1 pont
 Két helyes válasz esetén adható 1 pont.
 Ha kettőnél több választ ír a tanuló, sorrendben az első kettőt kell figyelembe venni az értékelésnél.
 A válaszok csak akkor fogadhatók el, ha a helyes válasz(ok) mellett nem szerepel helytelen.
- d) első sor: Lackfi (István), építtette 3 pont
 Az építtette alak a jelentésbeli különbség miatt nem fogadható el.
 második sor: (dr.) Valkó (Arisztid), helytörténész, és/vagy muzeológus
 harmadik sor: uralkodó vagy király (vagy császár), (jelentősen) megváltoztatta vagy átalakította vagy (nagyobb arányú) átépítések vagy építkezések
 Minden helyes sor 1 pont, de csak akkor, ha mindkét eleme helyes, és nem szerepel helytelen.
- e) A helyes válaszok sorrendben: 2 pont
 18. század vagy XVIII. század
 1350 előtt vagy az 1350-es évek előtt
 1390 körül
 1930-as évek – A 30-as évek önmagában nem fogadható el. A 20. század eleje kifejezés önmagában nem fogadható el.
 2006
 5 helyes válasz: 2 pont
 3–4 helyes válasz: 1 pont
 3-nál kevesebb helyes válasz: 0 pont
9. a) páros 1 pont
 Esetleg elfogadható az aabb rímképlet megadása is.
- b) nyír és/vagy nyár és/vagy áll 1 pont
 Más megoldás csak akkor fogadható el, ha az egynyelvű magyar szótárral igazolható.
 A pont csak akkor adható meg, ha mindkét válaszelem helyes. Ha a megoldás helytelen választ is tartalmaz, a pont nem adható meg akkor sem, ha a példák között van két helyes is.
- c) metafora 1 pont
10. a) Tartalom 3 pont
 3 pont, ha a fogalmazás megfelel a címnek, a megadott témának és műfajnak; színesen, érdekesen mutatja be a választott alakot, a mű (a választott hős) egyértelműen azonosítható; és meggyőző a választás indoklása.
 2 pont, ha a fogalmazás megfelel a címnek, a megadott témának és műfajnak; de az indoklás nem elég meggyőző, illetve hiányzik a mű egyértelmű azonosítása.
 1 pont, ha szegényes, alig felel meg a címnek, a megadott témának és műfajnak, a bemutatás felszínes, vagy nem elég alapos az indoklás.
 0 pont, ha nem felel meg a megadott témának, címnek és műfajnak, tartalmatlan, semmitmondó a fogalmazás.
- b) A szöveg szerkezete 3 pont
 3 pont, ha a szöveg kerek, egész, lezárt; formailag is tagolt; logikusan szerkesztett.
 A szöveg eléri a megadott terjedelmet.
 2 pont, ha a fenti szempontok közül valamelyik nem érvényesül maradéktalanul, például hiányzik vagy szervesen a befejezés, aránytalan a bevezetés vagy a befejezés.
 1 pont, ha az első pontban megadottak közül kettő nem teljesül.
 0 pont, ha szövegnek nem minősíthető, összefüggéstelen mondathalmaz a fogalmazás.
- c) Stílusa, szóhasználata megfelel a témának, a köznyelvi normának, nyelvhelyességi szempontból kifogástalan. 1 pont

- d) Helyesírás 2 pont
- 2 pont:* legfeljebb 2 központozási hiba (javítjuk, de nem vesszük figyelembe az összetett mondatok központozási hibáit).
- 1 pont:* egy-két ékezet hiánya és legfeljebb 3–5 központozási hiba. Legfeljebb egy hiba az egybeírás-különírás terén, de súlyos hibának számít az igekötős igék, a névutós névszók és a tagadószó helytelen írása, tehát ilyen hiba esetén nem adható pont.
- A felsoroltaknál több és/vagy súlyosabb hiba esetén 0 pont.
- Az idegen eredetű tulajdonnevek (személynevek, címek) helyesírását javítjuk, de pontot csak akkor vonunk le érte, ha a tanulótól elvárható ismeretről van szó (pl. szókezdő nagybetűről vagy a címekre vonatkozó általános helyesírási szabályokról.)
- e) Külalak, íráskép 1 pont
- 1 pont* adható, ha a dolgozat külalakja rendezett, áttekinthető, a javítások egyértelműek és esztétikusak, az írás könnyen, jól olvasható, a betűképek egyértelműen azonosíthatók, az ékezethasználát egyértelmű, nem használja a pontsoron túli („margón kívüli”) területet.
- Nem jár pont,* ha az írás jellemzően olvashatatlan, vagy félreérthető az ékezethasználát, a dolgozat képe rendezetlen, a javítások félreérthető, zavarosak, nem esztétikusak, elválasztás helyett indokolatlanul ír a pontsoron túli („margón kívüli”) területre.
- c)–e) Ha a terjedelem rövidege miatt egyes szempontok nem ítélték meg, akkor azokra nem jár pont.